

Vrejlev sogn, Børglum herred,
Hjørring amt.

Matrikel no.:

Synonym:

Registrant: Bertil Larsen

Dato: 21. November 1978

Historiske forhold: (Vandmølle) Rakkeby Aa - Liver Aa - Skagerak.

- Vrejlev Vandmølle har været beliggende paa sydsiden af Rakkeby Aa, umiddelbart øst for Hovedvej 14: Brønderslev - Hjørring, hvor denne skærer aaløbet SV. for sognebyen Vrejlev. Der er idag ingen spor, der kan fortælle om vandmøllens nøjagtige beliggenhed, men den sydfor liggende gaard, var oprindelig møllegaard, - og stadig bærer dette navn - er i dag en traditionel landbrugsejendom, men tidligere bolig for mølleren under saavel vandmølle-perioden, som senere, efter at vindmøllen var rejst. Se denne: 02. - 10.01.02 Vrejlev Vindmølle.

- en ubekræftet kilde antyder, at beliggenheden for den nuværende "Møllegaard" er stedet for vandmøllens placering, idet aaløbet senere er blevet forlagt!?. Der syntes ikke at være emner i landskabet, der kunne indikere et møllested!

- hvornaar Vrejlev Vandmølle er anlagt ses ikke at kunne paavises, men det antages at møllestedet har en middelalderlig oprindelse, som mølle for det nærliggende Vrejlev Kloster, der oprettedes i tiden omkring 1200-tallets midte (1254?). Det er nærliggende at antage, at møllestedet er jævnt gammelt med det tidligere kloster - og bispegaard, - uden dog at bevise denne antagelse, idet vandmøllen først optræder sent i historien, - hen mod det tidspunkt hvor den syntes nedlagt o. 1777. Saaledes ses den ikke markeret som vandmølle paa Videnskabernes Selskabs kort fra begyndelsen af 1800-tallet. Derimod ses den senere - i 1733 - opførte stubmølle aftegnet. Se denne: 02. - 10.01.02 Vrejlev Vejr-mølle.

Til møllegaarden var der frem til 1849-53 knyttet retten til at opkræve bropenge ved Vrejlev Bro, hvor dette kunne tyde paa, at broen har været i tilknytning til en vejbærende dæmning for mølledammen.

- Vrejlev Mølle frisolgtes fra Vrejlev Kloster til selveje i 1820.

- Mølleren fik 1845 privilegie til at drive kro i forbindelse med møllegaarden, dette fornyet 1862, men det antages at der langt tidligere har været givet privilegie til denne aktivitet, da der fra tidligere perioder fortælles om rejsernes besværligheder med dagvogn fra Aalborg til Hjørring. Bl. a. giver den senere provst Frederik Nielsen er levende billede af en saadan tur, da han endnu gik i Aalborg Latinsko-
le, ind under Jul 1835 deltog i en saadan rejse. Med start fra morgenstunden i Aalborg i et snesjap og søle naaede de hen under aften til kroen "Bilidt" - et par mil fra udgangspunktet, næste dag naaede de kroen i Vrangbæk, hvor krokonen ikke kunne servere noget, hvorfor de drog videre, - og langt om længe naaede "Kroen i Vrejlev Mølle", "*hvor man spiste og havde det godt, med rene sengeklæder*". For saa næste dag at tilbagelægge de sidste halvanden mil til rejsens maal: Hjørring.....

UTM: 32/.../.... ej plottet (IMNI DK - ... - ses ikke registreret.